

DCI-SWE - ett arbetssätt för att bevara äldre personers värdighet inom allmän palliativ vård

Annika Söderman¹, Carina Werkander Harstäde², Ulrika Östlund³, Karin Blomberg¹

¹ Örebro universitet

² Linnéuniversitetet

³ Uppsala universitet/Region Gävleborg

Bakgrund

Att uppleva värdighet är centralt för människans välbefinnande, och en mänsklig rättighet. Äldre personers värdighet kan påverkas av normalt åldrande och sjukdom, exempelvis genom förlust av tidigare förmågor. Idag saknas arbetssätt inom allmän palliativ vård som syftar till att bevara äldre personers värdighet. I Skottland har en värdighetsbevarande intervention (DCI) utvecklats och testats som nu har anpassats till en svensk kontext (DCI-SWE). DCI-SWE innebär ett samtalsstöd med inkluderade vårdhandlingar som sjuksköterskor kan använda i syfte att ge en värdighetsbevarande vård utifrån den äldre personens besvär. Sjuksköterskor inom svensk kommunal hemsjukvård har testat DCI-SWE under tre månader.

Frågeställning

Vilka erfarenheter hade hemsjukvårdens sjuksköterskor av DCI-SWE?

Metod

En kvalitativ studiedesign användes där fokusgrupper (n=3) med 11 sjuksköterskor genomfördes. Kompletterande data insamlades genom en individuell intervju och reflekterande dagböcker. Data analyserades med induktiv innehållsanalys.

Resultat

Sjuksköterskorna upplevde att DCI-SWE gav struktur i det palliativa vårdarbetet, exempelvis kunde de få en överblick av den äldre personens besvär. Vidare gav DCI-SWE äldre personer en möjlighet att få formulera sig och bli bekräftade. Förutsättningar för att använda DCI-SWE var att det underlättade om den äldre personen var informerad om sin sjukdom och situation. Sjuksköterskorna behövde känna sig bekväma med att genomföra samtal av djupare karaktär. Att prata om existentiella aspekter kunde upplevas utmanande. Resurser inom vårdorganisationen som ansågs underlätta användandet av DCI-SWE var: ett engagerat ledarskap, tidsutrymme och tillräckligt med personal. Att sjuksköterskorna fick tid att reflektera i samband med användandet av DCI-SWE beskrevs som viktigt.

Konklusion

DCI-SWE har potential att underlätta en helhetssyn inom den allmänna palliativa vården, där den äldre personen känner sig sedd och kan vara delaktig i planeringen av sin vård. Dock behöver sjuksköterskor förutsättningar för att kunna använda det värdighetsbevarande arbetssättet på ett adekvat sätt.